Samferdselskomiteen

19.oktober

Notat til muntlig høring ang forslag til Statsbudsjett 2027

Gode leder, medlemmer av komiteen,

Takk for muligheten til å gi innspill på vegne av Norges museumsforbund og våre 121 medlemsmuseer over hele landet.

Museene er en del av den demokratiske **infrastrukturen**. De bidrar også til samfunnets beredskap gjennom å ta vare på kompetanse, kulturarv og felles referanserammer.

Flere museer med ansvar for **samferdselens kulturarv** finansieres i dag gjennom tilskudd under Vegdirektoratet, Jernbanedirektoratet og andre sektoretater. Vi mener museenes oppgaver, mål og samfunnsbidrag bør komme tydeligere fram.

Vi er glade for at kapittel 1352 post 76 er videreført og prisjustert, men dette er ikke tilstrekkelig. Skal historiske tog fortsatt kunne kjøre på dagens jernbanenett, må de oppgraderes.

Museumsbanene er ikke bare transporthistorie, men levende kulturminner som bevarer, formidler og holder i drift en unik del av Norges teknologiske og industrielle kulturarv. I Meld. St. 23 (2020–2021) «Musea i samfunnet – Tillit, ting og tid» understrekes museumsbanenes betydning som nasjonalt viktige kulturminner. Behovet for langsiktig bevaring av både infrastrukturen, det rullende materiellet og den spesialiserte kompetansen som kreves for drift og vedlikehold er også understreket.

De syv museumsbanene har over 100 000 besøkende årlig. De representerer

- viktige kulturmiljøer,
- betydelig frivillig innsats og
- unik teknisk kompetanse som er bygget opp gjennom generasjoner.

Dette forutsetter stabile og forutsigbare økonomiske rammer. Museumsbanene ivaretar oppgaver øvrige museer ikke har, gjennom drift av tekniske anlegg, spor, bygninger og historiske kjøretøy. De er viktige arenaer for reiseliv, opplæring, frivillighet og formidling av jernbanehistorien til nye generasjoner.

Samtidig står de overfor store utfordringer. Klimaendringer bidrar til økt forfall på både infrastruktur og materiell, og **vedlikeholdsetterslepet** vokser.

Vi oppfordrer derfor samferdselskomiteen til å legge til rette for langsiktig finansiering og forvaltning av museumsbanene, i tråd med de nasjonale kulturpolitiske målene som er lagt til grunn i Meld. St. 23 (2020–2021).

Norges museumsforbund ber derfor om at post 76 til kulturminner i jernbanesektoren økes til **52 millioner kroner i 2027**, som et første steg i en flerårig nasjonal opptrappingsplan.

Takk for oppmerksomheten.